

Sokol Žižkov slaví 150 let

01.03.2022

Žižkovský Sokol neměl lehké začátky. Bratři neměli peníze ani vlastní tělocvičnu, cvičili proto po hospodách, kde jejich setkání někdy okořenily i rvačky.

Kdo dnes půjde Roháčovou ulicí kolem čísla 17, uvidí nenápadný bílý dům. Právě tady byla 24. března 1872 založena Tělocvičná jednota Sokol Žižkov, když se v tehdejší hostinci U Bílého beránka sešli Jan Friedländer, pozdější starosta Královských Vinohrad, majitel realit Arnošt Gütling, stavitel František Uher a pozdější první starosta Žižkova Karel Hartig. Sdružení mělo na počátku 50 členů a jejich první veřejné cvičení proběhlo 23. dubna v sále hostince U Prokopa Velikého na dnešním Prokopově náměstí. Protože svoji vlastní tělocvičnu neměli bratři ani sedm let od založení jednoty, předváděli po celý ten čas svůj um po hospodách — třeba i v místě dnešního Divadla Jára Cimrmana ve Štítného ulici, kde býval hostinec U Rytíře Dalimila, následně pojmenovaný U Jana Lucemburského. Později využívali také sály v Bezovce či tělocvičnu ve škole na Komenského náměstí.

Sokolské srazy nebyly vždycky idylka. „Z těch dob jsou pověstné ony schůze, které jsou svolány na 8. hodinu večerní, po 10. hodině počínaly a o 1. neb 2. hodině ranní všeobecnou rvačkou končily,“ vzpomínal jeden z místostarostů Sokola Josef Zelenka, díky němuž se jednota probírala z úpadku a začala se rozvíjet. „Býti sokolem nebylo tehdy ctí. Mnozí z výboru také po této cti nebažili, spíše starali se o to, aby prodali hodně lístků do Šibřinek, za něž peníze odvésti zapomněli!“ psal Zelenka. Připomeňme, že šibřinky jsou sokolské maškarní plesy, jejichž tradice trvá dodnes.

Roku 1889 požádal sokolský výbor městskou radu o darování pozemku na Komenského náměstí, kde měla sokolovna vyrůst. To rada odmítla, přidělila ale jednotě parcelu na rozcestí ulic Chelčického, Karlova a Táboritká. Sokolové se zatím přesunuli z Bezovky do školní tělocvičny v Cimburkově ulici. Po tom, co i z ní dostali výpověď, svolali mimořádnou valnou hromadu. Během ní se usnesli, že musí ihned začít se stavbou vlastní tělocvičny. Darovaný pozemek proto prodali a zakoupili právě ten v Husově, respektive Koněvově ulici, na němž stojí sokolovna dodnes. Prostředků bylo málo, emancipovaní Žižkováci se ale podle tehdejší módy složili. „Na stavbu žižkovské sokolovny přispívala řada lidí i firem. Například Viktor Kos daroval pět tisíc kusů cihel, pan Hynek Čerovský daroval 10000 kusů cihel. Takových lidí bylo více a stavba tělocvičny probíhala utěšeně,“ psalo se v Národních listech 28. října 1897. Mimochodem, na den přesně o půl století později, tedy 28. října 1947, byla oficiálně představena nová tělocvična s názvem Sokol Žižkov II. Pozemek na Balkáně koupili sokolové už před válkou, cvičit tu ale začali až po ní.

Když první žižkovská sokolovna v Koněvově ulici konečně stála, byla to velká sláva. „Budova sama po první razí cestu hygieně tělocvičen. Je vzdušná a tak světlá četnými a velikými okny, že naráží její stavba na obavu, že nesnese zatížení. Její šatny na rozdíl od zvyklostí jsou velmi prostorné. Její strop je chloubou jednoty — je dřevěný a kasetovaný,“ psalo se v tisku. Byla to i nádherná podívaná — dům zářil novotou, tehdejší bulváry byly navíc širší, prostornější a nehyzdily je stovky aut.

Text čerpá z knihy Jana Vlka, Terezy Vlkové a Rudolfa Prekopa TJ Sokol Žižkov, 150 let věrni sobě, pravdě a spravedlnosti.